

อนุสานนีปฏิหาริย์แห่งองค์พ่อแม่ครูอาจารย์

หลวงพ่อ กัณหา สุขุมวิท

วัดป่าทรายวิรรมาaram ตำบลวังหมี อำเภอวังน้ำเยี่ยว จ.นครราชสีมา

วันนี้เป็นวันศุกร์ที่ ๓๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๔ ของศาสนาพุทธ
คริสต์ศักราช ๒๐๒๔ ของศาสนาคริสต์ ยิ่งเละห์ศักราช ๑๙๔๖ ของศาสนาอิสลาม

วันนี้เป็นวันศุกร์ การดำเนินชีวิตได้เอกสารรัฐมนตรีชีวิต ปฏิบัติภารกิจจาก
กิริยามารยาทอาชีพ เอกสารรัฐมนตรีชีวิตเป็นผู้พัฒนาทั้งใจทั้งวัตถุทั้งวิทยาศาสตร์ไป
พร้อม ๆ กัน เอกสารรัฐมนตรีชีวิต

มนุษย์เราที่เกิดมาได้สรีระร่างกายเป็นมนุษย์ได้รับทรัพยากรที่ประเสริฐ
อายุขัยของมนุษย์อยู่ได้ร่วมศตวรรษหนึ่งคือร้อยปี พัฒนาใจให้มีความสุข พัฒนาวัตถุ
เครื่องอำนวยความสะดวกตามหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์ให้มีความสุข
มีปิติมีสุขมีเอกคต้าไปพร้อม ๆ กัน ชีวิตนี้ก็จะอยู่ได้มากกว่าร้อยปี

เราทุกคนต้องพากันรู้พากันเข้าใจในการประพฤติในการปฏิบัติ ผู้ที่เป็นมนุษย์ต้องพากันเข้าใจ เราจะได้อารมณ์ญี่ปุ่นนำชีวิต

เราเป็นมนุษย์เราต้องเข้าใจ สิ่งที่ผ่านไปแล้วคือความตาย คือการผ่านไป
คือเกษียณ มันเอกสารลับคืนมาไม่ได้ เพราะมันตายไปแล้วมันเกษียณแล้ว ด้วยเหตุผลนี้

เราต้องรู้ต้องเข้าใจในเรื่องของสังสารวัฏในการเวียนว่ายตายเกิด การเวียนว่ายตายเกิดนั้นมันเป็นสังสารวัฏ

มันเป็นวัฏจักรมันเป็นการเวียนว่ายตายเกิด สัมมาทิชีตัวปัญญานี้ถึงเป็นสิ่งที่สำคัญ มนุษย์เราต้องมีปัญญาสัมมาทิชี เพื่อเอาระมະนำชีวิต เอาปัญญานำชีวิตไม่ใช่เอาความหลงนำชีวิต ต้องเอาปัญญานำชีวิต

เราจะเอาความไม่รู้ไม่เข้าใจนำชีวิตนั้นไม่ได้ ต้องเอาความรู้ความเข้าใจนำชีวิต การประพฤติการปฏิบัติของเราต้องมีปิติมีความสุขมีเอกคตในการประพฤติ การปฏิบัติ การประพฤติการปฏิบัติถ้าเราไม่มีปิติไม่มีความสุขในการประพฤติ การปฏิบัติเราทั้งหลายก็จะมีความทุกข์ เราทั้งหลายก็จะเป็นโรคซึมเศร้า ด้วยเหตุผลนี้ ถึงต้องมีความสุขในการประพฤติการปฏิบัติ

ข้อวัตรข้อปฏิบัติของเรา เราทั้งหลายต้องเน้นที่ปัจจุบัน เพราะปัจจุบันนั้น มันเป็นวาระแห่งชาติ

ให้พากเรา กันเข้าใจ เห็นความสำคัญว่าเป็นวาระแห่งชาติทั้งภาษาฯ กิริยา罵ราททั้งอาชีพทั้งใจมันเป็นวาระแห่งชาติ เพราะภาษาฯ กิริยา罵ราท อาชีพทั้งใจนั้นมันจะเป็นกรรม เป็นกฎแห่งกรรม เป็นผลของกรรม ปัจจุบันนั้นถึงเป็น สิ่งที่สำคัญ

เราทั้งหลายจะไปทำอะไรตามใจตามอธิบายศัยตามความรู้สึกนั้นไม่ได้

สมมติสัจจะทั้งหลายในโลกนี้ ซึ่งให้เห็นແง่igmumทั้งหลายทั้งดีทั้งชั่วทั้งผิดทั้งถูก ไม่ดีไม่ชั่วไม่ผิดไม่ถูก เพื่อให้เรามีปัญญาสัมมาทิฐิ เพื่อหยุดสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ทำสิ่งที่ถูกต้อง ด้วยปัญญาสัมมาทิฐิ ชีวิตของเราก้าวไปด้วยความรู้ความเข้าใจ อริยมรค�ีองค์แปด ภายนอกกิริยาภาราธาชีพและใจรวมกันเป็นทุกอย่าง ครบวงจรของการดำเนินชีวิตที่ประเสริฐ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านให้พากเราทั้งหลายไม่ประมาท ไม่ให้เพลิดเพลิน เพราะปัจจุบันนี้ถึงว่าเป็นวาระแห่งชาติในการประพฤติการปฏิบัติ เราอย่าประมาท อย่าไปหลงไปเพลิดเพลิน เพราะอันนี้เป็นข้อสอบเป็นข้อปฏิบัติ

ให้พากเรารู้นั้น ความรู้กับการประพฤติการปฏิบัติมันต้องไปพร้อมกัน ต้องเป็นอันเดียวกัน เป็นเชทเดียวกัน ศีลกับปัญญาต้องไปพร้อมกัน สามิคกับปัญญา ต้องไปพร้อมกัน ศีลสามิคปัญญานี้เป็นเชทเดียวกันไปพร้อมกัน ด้วยปิติด้วยความสุข ด้วยเอกคคตา ให้พากเราที่ยังไม่ตายยังไม่ละสังหารพากันรู้อย่างนี้นั้น

วันจันทร์อังคารพุธพุทธ์สุกร์เป็นวันทำงานพร้อมกับการปฏิบัติธรรม ไปพร้อม ๆ กัน ให้วันทำงานกับวันปฏิบัติธรรมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เป็นเชทเดียวกัน

วันเสาร์วันอาทิตย์เป็นวันหยุดทำงานภายนอก มาเน้นเรื่องจิตเรื่องใจอย่างเดียว

ผู้ที่ถือศาสนาพุทธก็พากันไปที่วัด ผู้ที่ถือศาสนาคริสต์ก็ไปที่โบสถ์ ผู้ที่ถือศาสนาอิสลามก็ไปที่มัสยิด ผู้ที่ศาสนาพราหมณ์ Hindu ก็ไปวิหาร เทวสถาน เพื่อไปให้ทานเสียสละ ทำวัตรสวัสดิ์นั่งสมาธิ เจริญภาวนา

วันเสาร์วันอาทิตย์ไม่ใช่วันหยุดให้ไปท่องเที่ยวนะ ไม่ใช่เที่ยวในประเทศไทย ต่างประเทศ ไปท่องเที่ยวในที่ต่าง ๆ

วันเสาร์วันอาทิตย์ให้เป็นวันพัฒนาใจ ถ้าไม่สะดวกไม่สบายไปที่วัดก็ประพฤติปฏิบัติที่บ้านของตัวเอง

ถ้าผู้ที่เข้าในการประพฤติการปฏิบัติก็ปฏิบัติอยู่ที่บ้านของตัวเองได้

คำว่าวัดหมายถึงข้อวัตรข้อปฏิบัติหมายถึงกิจวัตร

เราทั้งหลายจะสร้างบ้านสร้างเรือน ก็ต้องรู้ต้องเข้าใจถึงสร้างบ้านสร้างเรือนได้ ก็ต้องมีสถาปนิก มีวิศวกร มีช่างวัดระยะสั้นระยะยาวสูงต่ำ วัดน้ำหนัก วัดความเบา ความหนัก

ความรู้ความเข้าใจนี้มันเป็นสัมมาทิฐิ มันไม่ใช่ความจำมันเป็นสัมมาทิฐิ เป็นปัญญาสัมมาทิฐิ ความรู้ความเข้าใจนี้จึงเป็นสิ่งที่สำคัญ

เราไปเรียนหนังสืออ่านออกเขียนได้ บวกลบคูณหารหมายของเรียน เพื่อความรู้ความเข้าใจ การค้นคว้าหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์สมมพسان พัฒนาให้ทางวิทยาศาสตร์ดีขึ้นยิ่ง ๆ ขึ้นไป จากสิ่งที่ไม่ดีก็ให้ดี จากสิ่งที่มันด้อย ก็พัฒนาให้ดี ความมุ่งหมายของวิทยาศาสตร์ก็เพื่อความรู้ความเข้าใจ

การฟังการบรรยายจุดมุ่งหมายคือความรู้ความเข้าใจ การฟังการบรรยายนี้ ถึงต้องตั้งใจฟัง ไม่ให้คุยกัน ให้ตั้งใจฟังด้วยความเคารพ เวลาฟังการบรรยาย ต้องตั้งใจฟัง อย่าคุยกัน ขนาดตั้งใจฟังมันยังไม่ค่อยจะรู้ ต้องตั้งใจฟังนะ

เหมือนเราจะรับเอาคำเราก็ต้องมีกำหนดรองรับ เอกชนจะมาตั้งไว้เพื่อรองรับน้ำ ถ้าภายนอกมันล้มหรือว่ามันคว่ำมันก็รับน้ำไม่ได้

การฟังการบรรยายถึงต้องพากันตั้งใจฟัง อย่าไปคุยกัน อย่าไปคุยโทรศัพท์ ประทับใจกับพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าเราก็ไม่คุยกัน เวลาแสดงธรรม คนเป็นร้อยเป็นพันเป็นหมื่นก็ให้นิ่งเหมือนไม่มีใครสักคนหนึ่ง นี่มันเป็นความรู้ เป็นความเข้าใจ

ผู้ที่ลงทะเบียนรายชื่อนี้ได้จากไปแล้ว ได้เกษียณไปแล้ว การจากไปหรือว่าเกษียณ มันเอกสารลับคืนมาไม่ได้

พวกเราทั้งหลายมารู้มาเข้าใจในชีวิตที่ประเสริฐ ชีวิตที่มีลมปราณ เพื่อเราจะได้ เอาธรรมนำชีวิต เอาธรรมญูญนำชีวิต พากันมีปิติมีความสุขมีเอกคตในการดำเนิน ชีวิตที่ประเสริฐ

เราทั้งหลายนี้มาเน้นที่ตัวของเราเอง พระพุทธเจ้าท่านก็เน้นที่พระพุทธเจ้า พระอรหันต์ผู้ฟังพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าท่านก็เน้นที่พระอรหันต์ เราเป็นใครอยู่ที่ไหนทำอะไรก็ต้องเน้นที่เราที่ตัวเรา เพราะธรรมะนี้มันเป็น เรื่องของทุก ๆ ท่านทุก ๆ คน ให้พากันเข้าใจ

เราพึงพาอาศัยคนอื่นก็พึงพาด้วยความรู้ความเข้าใจ แต่การประพฤติการปฏิบัติ เราต้องพึงพาอาศัยตนเองด้วยความรู้คู่กับการประพฤติการปฏิบัติทั้งกายวาจากิริยาภารายาทอาชีพทั้งใจ

เราต้องพึงพาอาศัยตัวเอง อาศัยปลีเข็งของตัวเอง ก้าวไปด้วยความรู้ความเข้าใจด้วยการประพฤติการปฏิบัติ เพื่อให้เป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรม ต้องพากันรู้เข้าใจ

ท่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสบอกพวกเราทั้งหลายว่า พวกเรอทั้งหลายนั้นอย่าได้เพลิดเพลินอย่าได้ประมาณ ต้องเอาใจใส่ต้องตั้งใจให้พากันมีปิติมีความสุขมีเอกคคตในการประพฤติการปฏิบัติ เพราะสิงเหล่านี้ เป็นสิ่งที่ถูกต้อง เราทั้งหลายจะได้หยุดวัฏสงสารหยุดเวียนว่ายตายเกิด

เราทั้งหลายต้องรู้ข้อวัตรข้อปฏิบัติ ถ้าเราไม่รู้ข้อวัตรข้อปฏิบัติ เวลามันก็จะกลืนกินเรา ทำให้เราเสียเวลา เสียเวลาไปเป็นวัน ๆ เพราะเวลานี้มันเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ปัจจุบันถึงเป็นวาระสำคัญ

ให้พวกเรารู้เข้าใจ เราทั้งหลายจะได้ไม่เสียเวลา ไม่เสียกาลเสียเวลา ชีวิตของเรา มันจะได้เป็นธรรมเป็นธรรมนูญ มันจะได้มีแต่ธรรมมีแต่ธรรมนูญ เราทั้งหลายจะไม่วกไปวนมา เป็นได้แต่เพียงความหลง เป็นได้แต่เพียงคน

คำว่าคนนี้ให้เข้าใจนะ มันเป็นศัพท์ที่ยังไม่ใช่สัมมาทิฐิ มันเป็นได้แต่เพียงคน คำว่าคนมีทั้งหมด ๓๑ ภพภูมินะ

เดี๋ยวนี้เราเป็นมนุษย์ก็ยังกำลังอยู่ในสภาพภูมิหลังนั่น ร่างกายเป็นมนุษย์เป็นภพภูมิหลัง

เราทั้งหลายต้องเข้าสู่ความเป็นมนุษย์ ที่เราภักดีมากว่าหรือว่าไปบวชนี้ จะมีขั้นตอนในการบวช กรรมวาจาจะตรัสสามผู้ที่จะมาบวชในพิธีนี้นั่นว่า “มนุสโซสิ” เป็นภาษาไทยก็แปลว่าเรอเป็นมนุษย์หรือเปล่าล่ะ

เราเก็บรักษาอยู่แล้วทุกคนร่างกายเป็นมนุษย์แต่ทำไมยังมาถามว่าเป็นมนุษย์มั้ย เพราะว่าเป็นมนุษย์ต้องเป็นทั้งกายวาจาภาระยาทเป็นทั้งใจด้วยความตั้งใจ ตั้งเจตนา

ผู้ที่มาบวชหรือไปบวชนั้นถึงตอบว่า “อามะภันเต” ว่าเป็นมนุษย์ เป็นมนุษย์ผู้เอกสารธรรมนำชีวิตเอกสารธรรมนูญนำชีวิตมีปฏิมีความสุขมีเอกคุณในการประพฤติการปฏิบัติไม่ทำตามความไม่รู้ไม่ทำตามความไม่เข้าใจถึงตอบว่า เป็นมนุษย์ที่ตอบว่า “อามะภันเต”

เราทั้งหลายต้องพากันมารู้มาเข้าใจ สิ่งที่มันผ่านมาแล้วถือว่าเป็นความสิ้นไป การที่ผ่านมาแล้วกับการตายมันก็คืออันเดียวกัน สิ่งไหนผ่านมาแล้วเอกสารลับ คืนมาไม่ได้ ปัจจุบันนั่นถึงเป็นสิ่งที่สำคัญ

ปัจจุบันพากเราถึงเอกสารความชอบไม่ชอบนำชีวิตไม่ได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบอกว่าเราจะออกจากวัฏสงสาร ต้องรู้เข้าใจ

อย่าไปตรึกในการ การนั่นคือความอร่อย ในรูปในเสียงในกลิ่นในรสโภชṇพะ
ธรรมารมณ์ เพราภกามมันอร่อย รูปมันก็อร่อย เสียงมันอร่อย กลิ่นรสโภชṇพะ
ธรรมารมณ์มันอร่อย มันหรอยมันแซบมันลำมันนัว มันเป็นกาม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบอกว่าให้เราเข้าใจ เราอย่าไปตรึกในการ
เราต้องมีสติหยุดด้วยความรู้ความเข้าใจ

ใจของเรานะถ้าเราไม่หยุดใจจะมาหยุดให้เรา เราทุกคนต้องหยุด หยุดที่ใจ
เห็นภัยในวัตถุสังสารด้วยความรู้ความเข้าใจ ถึงมันจะอร่อยจะแซบจะลำจะนัว
จะหรอยเราจะต้องหยุดนะ นามีสติรู้ตัวทั่วพร้อม ถ้าเราไม่หยุดมันก็ไปเรื่อย

ความเร็วความแรงของพลังงานแห่งความหลงถึงต้องมีข้อวัตรข้อปฏิบัติ
เพื่อยหยุดความแรงความเร็ว เพื่อเข้าสู่การดำเนินชีวิตที่ประเสริฐ

โซเฟอร์ขบวนก็ต้องมีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ มีความสงบมีปัญญา มีปัญญา
มีความสงบ กับต้นจะขับเครื่องบินก็ต้องมีความสงบมีปัญญา ความสงบกับปัญญานี้
คือศิลคือสมาริคือปัญญาให้เราเข้าใจ

เราทั้งหลายจะเดินทางไกลปลอดภัยทั้งบนบกทั้งอากาศทั้งก็ต้องมีyan
นำพาเรา ถ้าเราไปทางทะเลทางมหาสมุทรก็ต้องมีyanนำเราไป

ให้เราเข้าใจถ้าไม่มีyanมันไปไม่ได้ ถ้าเราไม่ความรู้ไม่มีการประพฤติการปฏิบัติ
เค้าเรียกว่ามันก้อยุที่เก่ามันยำต้อกอยุที่เก่า มีร่างกายเป็นมนุษย์แต่ไม่มีธรรม
ไม่มีการปฏิบัติของมนุษย์ มันก็ยำต้อกอยุที่เก่า

สัตว์เดร็จวนทั้งหลายอยู่ได้มีชีวิตอยู่ได้ด้วยสัญชาตญาณ เอ้าความหลงนำชีวิตนี้รักความสุขหลงความสุข ระหว่างภัย เอ้าความหลงนำชีวิต ไม่มีข้อวัตรกิจวัตรเพื่อพัฒนาใจพัฒนาวิทยาศาสตร์เหมือนหมู่มวลมนุษย์

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจ ถ้าไม่รู้เข้าใจ เราทั้งหลายจะพากันเป็นได้แต่เพียงคนเป็นได้แต่เพียงความหลง ย้ำตื้อกออยู่ที่เก่า คนย้ำตื้อกออยู่ที่เก่าก็หมายถึงคนที่ไม่ได้เรียนหนังสือ หมายถึงคนไม่ได้พัฒนาวิทยาศาสตร์มันก็ย้ำตื้อกออยู่มันไปไหนไม่ได้

ที่การเรียนการศึกษาค้ามีเทอมต้นเทอมกลางเทอมปลาย เพื่อจะวัดระดับความรู้คู่กับการประพฤติการปฏิบัติของเรา

ถ้าเราไม่ประพฤติไม่ปฏิบัติ หลายปีตามที่เค้าตั้งกติกาไว้เค้าก็ต้องรีไทร์ เพราะชีวิตของเรามันย้ำตื้อกออยู่ในความหลง เพราะมนุษย์เราเค้าก็ต้องมีวิชาแห่งความเป็นมนุษย์

มนุษย์เราต้องมีวิชาแห่งความเป็นมนุษย์นะ เราจะต่อวิชาแห่งความเป็นมนุษย์ต้องเอารรมนูญนำชีวิตไม่ใช่เอأتัวตนนำชีวิต ถ้าเอأتัวตนนำชีวิตมันจะหมดวิชาแห่งความเป็นมนุษย์นะ เป็นมนุษย์มันต้องเอารรมนูญนำชีวิต

เหมือนท่านพุทธาสภิกุ เป็นผู้รู้ผู้เข้าใจเรื่องใจเรื่องวิทยาศาสตร์ท่านถึงพูดจากใจจากพระนิพพานว่า เราทั้งหลายนั่นจะเป็นมนุษย์ได้เพราะมีธรรมแห่งความเป็นมนุษย์นะ ไม่ใช่ทำอะไรตามใจตามอธิบายไม่ใช่ทำอะไรตามความรู้สึก

ต้องพัฒนาทั้งใจทั้งวัตถุไปพร้อม ๆ กันเป็นทางสายกลาง ทางวัตถุเราก็ไม่ย่อหย่อน
ทางใจเราก็ไม่ย่อหย่อนไปพร้อม ๆ กัน

ท่านกล่าวว่า เราเป็นมนุษย์ได้ก็ต้องมีปัญญาสัมมาทิฐิ จิตใจของเราถึงจะไม่ตกต่ำ
ถึงจะก้าวไปด้วยการวิช่าแห่งความเป็นมนุษย์

เป็นมนุษย์ เป็นได้ เพราะใจสูง เหมือนหนึ่งยูง มีดี ที่แวงน

ถ้าใจต่ำ เป็นได้ แต่เพียงคน ย่อมเสียที ที่ตน ได้เกิดมา

ใจสะอาด ใจสว่าง ใจสงบ ถ้ามีครบ ควรเรียก มนุสสา

เพราะทำถูก พอดถูก ทุกเวลา ประมปริดา คืนวัน ศุขสันติ์จริง

ใจสักปรก มีدمัว และร้อนเร่า ครอมีเข้า ควรเรียก ว่าผีสิง

เพราะพุดผิด ทำผิด จิตประวิง แต่ในสิ่ง นำตัว กลัวอบาย

คิดดูเดิด ถ้าใคร ไม่อยากตก จงรีบยก ใจตน รีบขวนขวย

ให้ใจสูง เลี้ยงได้ ก่อนตัวตาย ก็สมหมาย ที่เกิดมา อย่าเชื่อน เอย ๆ

เราทั้งหลายต้องพากันมารู้มาเข้าใจ ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจ ชีวิตของเราที่
มันไปไม่ได้นะ มันจะได้แต่เพียงคนเป็นได้แต่เพียงความหลง เราจะไม่ได้รับสิ่งที่
ประเสริฐที่เราได้เกิดมาเป็นมนุษย์

สิ่งที่แล้ว ๆ ก็แล้วไป เพราะว่ามันผ่านไปแล้วมันเกษียณแล้ว อย่าพากันเสียอก
เสียใจ ให้ถือว่าเป็นประสบการณ์ของชีวิต

สิ่งที่เราว่ามันได้มันเสียล้วนแต่เป็นตัวตนทั้งนั้น สิ่งที่ว่ามันมีมันเป็นมันได้มันเสียล้วนแต่เป็นตัวตนทั้งนั้น

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกว่าอย่าไปตรึกนึกด้อยกว่าวิตกังวลในตัวในตน อย่าไปตรึกในพยาบาท จะทำให้ความผิดพลาดที่ผ่านมานั้นมันเพาเรา ความไม่รู้ไม่เข้าใจมันเพาเรา มันน้อยเนื้อต่ำใจมันเพาเรา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ของเมืองไทย ท่านให้ราชูเข้าใจ เราทั้งหลายจะได้เข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ เพื่อพวงเราจะได้เข้าสู่ความรู้ความเข้าใจ จะได้เข้าสู่ความเป็นประภัสสร เราอยากได้มามันก็ไม่ได้มาก มันก็เท่าเก่า เราอยากได้น้อยมันก็ไม่น้อยมันก็เท่าเก่า

เราต้องรู้เข้าใจ เราจะได้เข้าถึงความพอเพียงเพียงพอเข้าถึงความสงบ เข้าถึงปัญญา

เราต้องเข้าใจ ความไม่รู้ไม่เข้าใจเราไม่มีก็ทุกข์ เพราะไม่มี ความไม่รู้ไม่เข้าใจนั่น เราไม่อยู่แล้วเราไม่รู้จักพอมันก็มีทุกข์เหมือนกัน สองคนนั่นคนไม่มีกับคนไม่รู้จักพอ มันก็เป็นทุกข์ เพราะความไม่พอ ความไม่รู้ไม่เข้าใจนี้มันจะเป็นทะเลไม่อิ่มด้วยน้ำ เป็นไฟที่ไม่อิ่มด้วยเชื้อนะ

มนุษย์เราต้องรู้เข้าใจ จะไม่ได้เผาตัวเอง จะไม่ได้เผาคนอื่น

เราคิดดูดี ๆ นั่นอย่างเทศกาลปีใหม่ สงกรานต์ตรุษจีนหรือวันหยุดเสาธารอาทิตย์ เราเดินทางด้วยรถยกต์หรือเครื่องบินอย่างนี้ เรายังต้องไปพร้อม ๆ กัน เพราะมันเป็นวันหยุด เครื่องบินมันก็เต็มรถมันก็ติด เพราะมันไปพร้อมกันมันก็ติด

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจ ถ้าไม่รู้ไม่เข้าใจแล้ว ความไม่รู้ไม่เข้าใจมันจะเปาเรานะ
ความไม่รู้ไม่เข้าใจนั้นเรายากให้เร็wmันก็ซ่า อยากให้ช้ามันก็เร็ว

เหมือนหลวงปู่ชาท่านตรัสว่า มนุษย์เรามีความทุกข์ เพราะความไม่รู้ไม่เข้าใจ
อย่างให้สั้นก็ว่ามันยาว อย่างให้มันยาวก็ว่ามันสั้น

เราต้องรู้เข้าใจ เราทั้งหลายจะได้มีความสงบมีปัญญา เพราะทุกสิ่งทุกอย่างนั้น
มันเป็นธรรมะเป็นประภัสสร รูปทั้งหลายทั้งปวงนั้นมันก็เป็นประภัสสร เสียงทั้งหลาย
ทั้งปวงนั้นมันเป็นประภัสสร ความแก่ความเจ็บความตายความพลัดพราก
มันก็เป็นประภัสสรของมัน

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจ เราจะไม่ได้ลิตรอนสิทธิ ก้าวถ่ายความเป็นประภัสสรนั่น
เราทั้งหลายจะได้เข้าถึงธรรมเข้าถึงธรรมนูญเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ
เข้าถึงความพอดี

ให้พากเรารู้เข้าใจเรื่องธรรมเรื่องธรรมนูญ ประชาธิปไตยก็ต้องปรับเข้าหา
ธรรมนูญ สังคมนิยมก็ต้องปรับเข้าหาธรรมนูญ ใจก็ต้องปรับเข้าหาวิทยาศาสตร์
วิทยาศาสตร์ก็ต้องปรับเข้าหาใจ เราทุกคนถึงจะเข้าถึงความเป็นมนุษย์นะ

เรามีชีวิตอยู่เราต้องรู้เข้าใจมีปิติมีสุขมีเอกคตในการประพฤติการปฏิบัติ
เมื่อมันผ่านไปแล้วก็ต้องปล่อยต้องวางไม่บริโภคความหลงไม่ต้องมีหนี้มีสินอะไร
ให้มันเป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรม ให้เข้าใจนะ

ให้เข้าใจเหมือนนางวิสาขามหาอุบาสิกา นางวิสาขามหาอุบาสิกาได้กล่าวกับ
พระภิกขุที่ไปภิกษาเจ้าบิณฑบาตรว่า นิมนต์ท่านเจ้าบิณฑบาตที่อื่นเกิด
 เพราะที่นี่พ่อปู่พ่อผัวของนางวิสาขามาเด้าไม่ถูกตากหารบิณฑบาต เพราะเค้ากำลัง

บริโภคของเก่าอยู่ พ่อปู่ได้พังแล้วกรองเป็นฟืนเป็นไฟ ก็ได้ขับไล่นางวิสาขາ
ออกจากเรือน เพราะความไม่รู้ไม่เข้าใจเรื่องการบริโภคของเก่านะ

ของเก่าหมายถึงความเป็นนิติบุคคลตัวตน เอotaตัวตนเป็นที่ตั้งเค้าเรียกของเก่า
มีความยืดมั่นถือมั่นมีความหลงนั่น เอotaความหลงนำชีวิตเอotaตัวตนนำชีวิต
เค้าเรียกบุคคลเช่นนี้ว่าบริโภคของเก่าบริโภคความหลง

ต้องเข้าใจนะ เอotaตัวตนเป็นที่ตั้งเค้าเรียกว่าเป็นบุคคลที่บริโภคของเก่า
บริโภคความหลง

นางวิสาขាភูดให้พ่อผัวรู้เข้าใจ พ่อผัวรู้เข้าใจโอเค พอกพอใจ มีปิติมีความสุข
มีเอกคคตาในการดำเนินชีวิตที่ประเสริฐถึงได้เรียกนางวิสาขาว่า แม่วิสาข
มหาอุบาสิกา

ความไม่รู้ไม่เข้าใจ ชีวิตของเรามันจะพังทลายเหมือนตึก สตง.นี้นะ
ตึก สตง.อยู่ที่กรุงเทพมหานคร ตึก ๓๐ กว่าชั้น ตึก สตง.ด้วยความไม่รู้ไม่เข้าใจ
เอotaความหลงนำชีวิตเอothุจริตนำชีวิต ชีวิตมันเลยพังทลาย ชีวิตมันพังทลายนะ
ตึก สตง.มันพังทลายด้วยนิติบุคคลตัวตนพังทลายด้วยทุจริตมันจะไปแก้มีตั้งแต่
ภายนอกมันจะไปพัฒนาตั้งแต่ritchyastra จะไปเอotaความสุขบนความหลง
ชีวิตเลยพังทลายนะ

เราเอotaตัวตนเป็นที่ตั้งนั่น เราคิดดูดีๆ นะ ตึกใหญ่กว่าสูงกว่าตึก สตง.ตั้งหลาย
สิบตึกที่กรุงเทพมหานครที่ปริมณฑล เค้าไม่พังทลายเหมือนตึกสตง. เพราะพอที่จะรับ
น้ำหนักได้ ไม่ใช่ไม่โงก กินครัวรับซั่นนะ แต่เค้าโงก กินครัวรับซั่นน้อยพอที่จะรับ

แผ่นดินไหוואมัณฑะເລຍປະເທສພມ່າ ສູນຍົກລາງແຜ່ນດິນໄຫວອຢູ່ທີ່ເມືອງມັນທະເລຍ
ປະເທສພມ່າທ່າງໄກລກັນຕັ້ງນັບພັນກີໂລ

ນີ້ໃໝ່ເຮັມອັນເຫັນໃນແໜ່ນມຸນຄວາມໄມ່ຄຸກຕ້ອງນະ ປີວິຕທີ່ເອົາຄວາມໄມ່ຄຸກຕ້ອງນຳປີວິຕ
ມັນກີຕ້ອງພັ້ງທລາຍເໜືອນຕຶກ ສຕງ.ນີ້ແລລະ

ເຮົາທັ້ງຫລາຍຄື່ງຕ້ອງເປັນຜູ້ລະອາຍຕ່ອບາປເກຣງກລັວຕ່ອບາປ ເຫັນກັຍໃນວັງກູງສັງສານ
ຮູ້ຈັກຄວາມຄິດຮູ້ຈັກອາຮມ່ນໆເໜືອນທ່ານພຣະອາຈາຣຍ໌ລື ຮັ້ມມຣໂຣ ສມຸທຣປຣາກກາຣ
ທ່ານຮູ້ຈັກຄວາມຄິດກາຣປຽນແຕ່ງຂອງຕົວເວັງ

ເອົາຕົວຕົນເປັນທີ່ຕັ້ງ ປີວິຕຂອງເຮົາທັ້ງຫລາຍມັນກີຕ້ອງພັ້ງທລາຍ ເພຣະມັນໄມ່ຄຸກຕ້ອງ
ມັນກີຕ້ອງພັ້ງທລາຍເໜືອນຕຶກ ສຕງ. ນີ້ແລລະ

ຕຶກ ສຕງ.ທີ່ອຢູ່ກຽງເທພມໜານຄຣອຢູ່ເມືອງຫລວງອຢູ່ເມືອງກຽງ ເປັນສູນຍົວມ
ຂອງປະເທສ ເໜືອນສມອງເປັນສູນຍົວມຂອງຮ່າງກາຍ ເໜືອນໜ້ວໃຈເປັນສູນຍົວມ
ຂອງສຣີຮ່າງກາຍ

ສຳນັກງານຕຽບເຈີນແຜ່ນດິນທີ່ບຣີຫາຣປະເທສ ບຣີຫາຣແຜ່ນດິນໄມ່ເຂົາໃຈ
ໃນກາຣປະພັດທິກາຣປົງປັບປຸງ ເອາແຕ່ຄວາມຮູ້ເອາແຕ່ວິທຍາສາສຕ໋ຣ໌ເອາແຕ່ຕົວເອາແຕ່ຕົນ
ໄປແກ້ແຕ່ສຶ່ງກາຍນອກ ໄມໄດ້ແກ້ຕົວເອງໄປພຣ້ອມ ຖ ກັນ

ກາຣພັ້ນາວິທຍາສາສຕ໋ຣມັນຕ້ອງພັ້ນາໃຈໄປພຣ້ອມ ຖ ກັນມັນຄື່ງຄຸກຕ້ອງນະ
ພັ້ນາທັ້ງກາຍນອກກາຍໃນດ້ວຍຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົາໃຈໃຫ້ຮຽນຈະ ອຣີຍມຣຄອງຄົມແປດ
ຄື່ງເປັນຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົາໃຈ ເພື່ອກາຣປະພັດທິກາຣປົງປັບປຸງມັນຈະໄດ້ສມບູຣນ໌ ສມບູຣນ໌ທັ້ງ
ກາຍວາຈາໃຈກີຣຍາມາຮາທອາຊື່ພໍດ້ວຍຄວາມຄຸກຕ້ອງ

มันต้องรู้ธรรมรู้ปัจจุบันธรรม รู้ธรรมธรรมนูญนี่ ถ้าเราไปจัดการแต่สิงภายในอก เราไม่ได้จัดการตัวเองมันก็ต้องพังทลายเหมือนตึก สตง.นี่นะ

การบริหารตัวเองบริหารบุคคลอื่น มันต้องรู้เข้าใจแล้วมีปิติมีความสุขมีเอกคตาในการประพฤติการปฏิบัติ เพื่อทำหน้าที่ของเราให้สมบูรณ์

ถ้าเรา มีปิติมีสุขมีเอกคตาในการประพฤติการปฏิบัติ มันก็ไม่มีความทุกข์อยู่แล้ว ด้วยความรู้ความเข้าใจ

เราต้องรู้จักการประพฤติการปฏิบัติ ทั้งกายวิจารณ์ กิริยามารยาทอาชีพ เราต้องเน้นมาที่ตัวเราในการประพฤติการปฏิบัติ เพื่อทำหน้าที่ของตัวเอง ให้มันสมบูรณ์ เราทั้งหลายจะไม่ได้พังทลายเหมือนตึก สตง.

ถ้าใครมีตัวมีตนบุคคลนั้นคือทุจริตนะ เราทั้งหลายจะได้รู้ว่าทุจริตนั้นคือตัวตนนี่ ใครเอ/at/a ตัวตนน้ำซึ่งบุคคลนั้นคือบุคคลที่ทุจริต เราต้องรู้จักธรรมรู้จักธรรมนูญ ปัญหาต่าง ๆ นั้นมันอยู่ที่ทุจริตนะ

การที่จะบริหารตัวเองบริหารบุคคลอื่นต้องยกเลิกทุจริต ถึงจะเป็นนักบริหาร ตัวเองนักบริหารคนอื่นด้วยการรู้เข้าใจในการบริหารในการปฏิบัติ

ตำแหน่งที่เค้าแต่งให้เราเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นตำแหน่งที่ให้เรามาเสียสละ มากับผิดชอบฟอกส์ในการประพฤติการปฏิบัติ ไม่ใช่ตำแหน่งที่ให้พวกเราทั้งหลาย มาทุจริตนะ

ให้ก็อว่ามันเป็นตำแหน่งที่ทรงเกียรติมีเกียรติมีศักดิ์ศรี เอ/at/a ตัวตนเป็นที่ตั้ง มันจะมีเกียรติมีศักดิ์ศรีได้อย่างไร ถึงพวกเราทั้งหลายจะพากันใส่สูทผูกเนคไท

เป็นผู้ทรงเกียรติมั่นก็ไม่เป็นผู้ทรงเกียรตินะ มั่นเป็นผู้ทรงความหลงต่างหาก ทรงความโน้มความหลงหมายต่างหากล่ะ

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจ ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจเราจะเข้าถึงบริสุทธิคุณ เข้าถึงธรรมนูญเข้าถึงรัฐธรรมนูญไม่ได้ เออาท์ตอนเป็นที่ตั้งมั่นเป็นอย่างมุขอย่างภูมินะ มั่นตอกย้ำในภาพภูมิของ ๓๑ ภาพภูมิ

ในภาพภูมิของวัชภูสถงสารนี้มีอยู่ ๓๑ ภาพภูมิ ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจมั่นก็จะอยู่ในระบบของ ๓๑ ภาพภูมนี้แหละ

เค้าถึงมีศัพท์ว่าคน คนนี้หมายถึงตัวถึงตน หมายถึง ๓๑ ภาพภูมนี้แหละ ภาพภูมิที่เวียนว่ายตายเกิดมีทั้งหมด ๓๑ ภาพภูมิ

เราต้องรู้เข้าใจ เราจะได้ประพฤติปฏิบัติ เราจะไม่ได้ยำตือกับความหลงที่มีศัพท์ว่า “คน” คนนี้ความหมายหมายถึงความไม่รู้ไม่เข้าใจ ความไม่รู้ไม่เข้าใจนั้น มั่นจวากวนอยู่ที่เก่า มั่นจะเป็นผู้ไม่มีศีลไม่มีสมาริไม่มีปัญญา สัมผัสกับอะไรก็ไปกับสิ่งนั้น ๆ อยู่ในภาพภูมนั้น ๆ

เรารู้เราเข้าใจเราจะได้หยุดภาพภูมนั้น ๆ ด้วยความรู้ความเข้าใจด้วยการประพฤติ การปฏิบัติ เพื่อเราทั้งหลายจะได้ว่างจากสิ่งที่มีอยู่ด้วยความรู้ด้วยความเข้าใจ ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจเค้าเรียกว่ามั่นหลง มั่นกวนในความหลงอย่างนั้น จิตใจกวนอย่างนั้นมั่นจะไปไหนไม่ได้ มั่นจะเป็นได้แต่เพียงคนเป็นได้แต่เพียงความหลง หัวใจของบุคคลนั้nmั่นจะอยู่ในระบบแห่งความหลงหรือว่าหัวใจบ่อนคาสิโน เออาท์ตอนเป็นที่ตั้งคือหัวใจบ่อนคาสิโน หัวใจบ่อนทำลายความถูกต้อง หัวใจบ่อนความหลง

ให้เรารู้เข้าใจ เราจะได้เห็นภัยในความไม่ถูกต้องเห็นภัยในวัสดุสังสาร
ด้วยปัญญาบริสุทธิคุณ ด้วยเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ พ่อเจียนดีมีปิติมีความสุข
มีเอกคุณในการประพฤติการปฏิบัติ เพื่อเอารромนำชีวิต เอารromนูญนำชีวิต
หัวใจของเราทั้งหลายจะได้หยุดอบายมุขอบายภูมิ

เราทั้งหลายถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจ เราทั้งหลายจะพากันคิดว่า ความสุขทั้งหลาย
ได้มาจากการสิ่งที่อำนวยความสะดวกความสุขความสะดวกความสบายด้วยการพัฒนาวิทยาศาสตร์
อันนี้จริงอันนี้ถูกต้อง ความสุขทั้งหลายมันอยู่พัฒนาหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์

เราทั้งหลายต้องมีสัมมาทิฐิเราต้องมีความรู้ความเข้าใจพัฒนาวิทยาศาสตร์
ก็ต้องพัฒนาใจไปพร้อม ๆ กัน ถ้าเราพัฒนาวิทยาศาสตร์มันก็ยังเป็นนิติบุคคล
ตัวตนอยู่

เราต้องพัฒนาใจไปพร้อม ๆ กันด้วยความรู้ความเข้าใจเราทั้งหลายนั่น
ถึงเป็นการพัฒนาครborgจัดด้วยความรู้ความเข้าใจ ถ้าไม่เข้าใจก็จะเอารอม
นำชีวิตเอาวิทยาศาสตร์นำชีวิต

เราต้องเอาทั้งวิทยาศาสตร์เอาทั้งจิตใจไปพร้อม ๆ กันนะ

เราย่าไปคิดว่าประเทศสิงคโปร์นั้นประเทศเล็ก ๆ เท่าอั่งเกอหนึ่ง
ของเมืองไทยก็ไม่ได้ เค้าพัฒนาหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์เป็นหนึ่งของเอเชีย
 เพราะเค้าตั้งป่อนคาสิโน มาเก็บส่วนหนึ่งของประเทศจีนเค้าก็ราย เพราะเค้าพัฒนา
 ตามหลักเหตุตามหลักวิทยาศาสตร์

พวกรเราทั้งหลายเมื่อมีปัญญาแล้วต้องรอบคอบนจะ มีปัญญาแล้วต้องรอบคอบอย่าลืมว่าชีวิตของเรามันเป็นรายรับรายจ่ายนะ เราไปจับทางเดียวมันจะมากัดเรา งพิษมันจะมากัดเรานะ การที่เราเอาหลักการอุดมการณ์มันดีแล้วถูกต้องแล้วเราต้องมีหลักการมีอุดมการณ์แล้วก็มีอุดมธรรมนจะ หลักการอุดมการณ์มันดีแล้วถูกต้องหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์นจะ แต่ต้องไม่ทิ้งอุดมธรรมนจะ

เราเอาตัวตนเป็นที่ตั้งความรู้สึกที่ เอาตัวเป็นที่ตั้งมันเป็นหลักการ เป็นอุดมการณ์แล้วอุดมด้วยความลงนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านให้เราเอาทั้งหลักการอุดมการณ์ แล้วก็ยกเลิกอุดมลงนะ

ให้เอาอุดมธรรมให้เอาธรรมเอาธรรมนูญมันถึงจะสมบูรณ์เข้าถึงความพอเพียง เพียงพอเข้าถึงความอดีต เราอยากได้มานักไม่มาก เราอยากได้น้อยอยู่มันก็ไม่น้อย เราต้องรู้จักความอดีตเข้าสู่ความสมดุลทั้งรายรับรายจ่าย

เหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอเข้าถึง ความอดีต การประสูติของพระพุทธเจ้าถึงเป็นวันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ ตรีสรุกเป็น วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำเสด็จดับขันธ์ปรินิพพานก์วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ

เราต้องรู้เข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ เราทั้งหลายจะได้รู้หลักการ รู้อุดมการณ์แล้วก็อุดมธรรม เราอยู่ที่ไหนก็พากันปฏิบัติได้ เมื่อเรามีลมปราณ มีอายุตันะภายใน ๖ ภายนอก ๖ มีรاثุทั้ง ๔ ขันธ์ทั้ง ๔ อยู่ที่ไหนก็ปฏิบัติได้

ให้รู้เข้าใจมีปิติมีความสุขมีเอกคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ

อย่าไปคิดด้วยอวิชาความหลง渺ฯแต่หลักการอุดมการณ์渺ฯแต่วิทยาศาสตร์นั่น
ถ้าเรารวย รวยความหลงมันไม่ดีนั่น รวยความโง่หลงมงายเรียกว่ารวยไสยศาสตร์
มันไม่ดีนั่น ไม่ใช่ความดีมันไม่ใช่บารมีไม่ใช่ปัญญาบริสุทธิคุณนั่น มันเป็นความหลงนั่น
ให้เรารู้เข้าใจ อย่าไปคิดว่าทำไม่เราโง่ไปตั้งหลายปี ประเทศสิงคโปร์ประเทศ
เค้าเล็อกนิดเดียวเค้าตั้งบ่อนคาสิโนเค้ารวยกัน ประเทศมาเก๊าก็เหมือนกัน
เค้ารวยกัน

ประเทศสิงคโปร์เค้ามีหลักเหตุผลมีหลักวิทยาศาสตร์นั่น เค้าคิดว่าประเทศ
สิงคโปร์มันเล็กนิดเดียว จะทำเกษตรกรรมก็ไม่ได้ จะทำอุตสาหกรรมก็ไม่ได้
ถ้าเราตั้งบ่อนคาสิโนด้วยหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์ก็รวยได้ เพราะคนในนี่โลกนี้
มีคนมีความไม่ฉลาด เอาความหลงนำชีวิต เอาตัวตนนำชีวิตมันมีมาก
ถ้าเราตั้งบ่อนคาสิโน เราสามารถรวยได้ทางวัตถุ ด้วยเหตุผลทางวิทยาศาสตร์
เค้าถึงพากันตั้งบ่อนคาสิโน จะเรียกบ่อนคาสิโนก็ได้หรือเรียกบ่อนแห่งความหลงก็ได้
มันคืออันเดียวกัน

ให้เรารู้เข้าใจ ประเทศไทยเราแผ่นดินกว้างใหญ่ไพศาลเราต้องรู้เข้าใจว่า
เราทั้งหลายอย่ายินดีในการเอาความหลงนำชีวิต อย่าไปยินดีในการเอาบ่อนคาสิโน^๑
นำชีวิตนะ

พระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ ศาสตราทุกศาสนาเค้ามายกเลิกบ่อนคาสิโน^๒
anyakเลิกอบายมุขอباحยถูมิ ให้เรารู้เข้าใจ ถ้าเรารู้เข้าใจ ทุกอย่างนั่นไม่มีปัญหา
ปัญหาอยู่ที่เราไม่รู้ไม่เข้าใจนะ

ให้พวกรเราทั้งหลายที่มีลมปราณที่เป็นผู้ประเสริฐ เกิดมาเพื่อรู้เข้าใจ ในสิ่งที่ผ่านมาแล้วผ่านไป

สิ่งที่มันผ่านมาแล้วถือว่าเป็นบทเรียนถือว่าเป็นประสบการณ์ อย่าไปเสียอกเสียใจ ดีอกดีใจ อย่าเข้าใจว่าเราเสียเวลา ด้วยความไม่รู้ไม่เข้าใจ เวลาหนึ่นมันไม่ได้ได้ไม่ได้เสียนะ เพราะเวลา ก็อยู่ของเวลาอย่างนั้นแหล่ะ สิ่งที่จรไปรมา ก็เป็นเพียงสิ่งที่จรไปรมาของสิ่งที่เกิดขึ้นตั้งอยู่แล้ว ก็ตับไป

ถ้าเรารู้เข้าใจ เราจะมองเห็นความว่างเปล่าจากนิติบุคคลตัวตน

สิ่งที่ผ่านไปผ่านมาเป็นเพียงอาการที่จรไปรมา

ความเป็นประภัสสรนั่น มันเป็นความรู้ความเข้าใจที่ว่างจากนิติบุคคลตัวตน มันเป็นความว่างจากความรู้ความเข้าใจ มันเป็นความว่างจากสิ่งที่มีอยู่ ไม่ใช่ว่างจากความไม่มี ความว่างจากสิ่งไม่มี มันจะมีประโยชน์อะไร ให้พากันเข้าใจ ให้พากันว่างจากสิ่งที่มีอยู่ ถึงจะเป็นบริสุทธิคุณด้วยความรู้ความเข้าใจ

สิ่งที่สัญจรไปมา มันผัสสะของภายนอกภายนอกใน มันเป็นกระบวนการของกระแสแห่งปฏิจจสมุปบาท ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านทรงพิจารณากระบวนการของการเวียนว่ายตายเกิด มันเป็นกระบวนการของเหตุของปัจจัย เพราะสิ่งนี้มีสิ่งต่อไปมันถึงมี ถ้าเรารู้เข้าใจ มันก็จะหยุดด้วยข้อวัตร กิจวัตร หยุดด้วยศีล ด้วยสามາชี ด้วยปัญญา รู้จักสิ่งที่สัญจรไปมา

เราทั้งหลายจะได้ว่างจากนิติบุคคลตัวตน มันสัญจรไปมา ทุกอย่างนั่นจะมันเป็นความว่าง ความว่างจากนิติบุคคลตัวตนเราเค้า ทุกอย่างมันเป็นความว่าง แต่อีกคนตุกกะเท่านั้นสัญจรไปมา

เรามีตามันก็มีรูป เรามีหูก็มีเสียง มีจมูกก็มีกลิ่น มีลิ้นก็มีรส เรามีกายก็มีสัมผัส เรามีใจก็มีเรื่องจิตเรื่องใจทุกอย่างมันสัญจรไปมา

เราต้องเข้าใจเรื่องธรรมเรื่องสภาวะธรรม เราทั้งหลายจะได้สร้างความดี ที่ประกอบด้วยปัญญา ปัญญาประกอบด้วยความดี เออาทั้งใจทั้งวิทยาศาสตร์ ไปพร้อม ๆ กันเราจะได้เข้าถึงพระนิพพานคือความดับไม่เหลือในปัจจุบัน

ก้าวไปด้วยความรู้ความเข้าใจ รู้จักที่รู้ข้อสอบในวาระภัยจากิริยามารยาท และใจในปัจจุบัน เพื่อชีวิตของเราจะได้เป็นพระนิพพานทั้งกายจากิริยามารยาท ทั้งอาชีพที่เป็นพระนิพพาน

พระนิพพานคือบ้านของเรานะ ศีลสมาริปัญญาที่เป็นหนึ่งเป็นเอกคุณ จะก้าวไปด้วยความรู้ความเข้าใจ

เราทั้งหลายต้องเข้าถึงพระนิพพานในปัจจุบันนี้ ปัจจุบันนี้แหล

เราคิดดูดี ๆ นะ เราไม่มีพระนิพพาน เมื่อเราตายไปแล้วเราจะได้พระนิพพาน ได้อย่างไร

เราคิดดูดี ๆ นะ พระพุทธเจ้าจะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าก็ทรงเผยแพร่ธรรมะ ไปอีก ๔๕ ปี พระขา ก็อยู่ที่ปัจจุบันไม่ใช่อยู่ที่อนาคตกาล เปื้องหน้าโน้นเท Olson

การปฏิบัติธรรมต้องเน้นที่ปัจจุบัน ถ้าเราไม่เน้นที่ปัจจุบันนี้ไม่ได้

การปฏิบัติธรรมถึงไม่มีต่อหน้าและลับหลัง ไม่มีลับหลังและต่อหน้า ถ้ามีต่อหน้า และลับหลังนั้นไม่ใช่การปฏิบัติธรรม มันยังมีความต้องการ ยังไม่ใช่ศิลスマริปัญญา ของทางพุทธศาสนา ยังเป็นความไม่ถูกต้อง

ต้องตั้งใจตั้งเจตนา ให้เป็นความดีเป็นบารมีเป็นความเต็ม ๆ เป็นความพอเพียง เพียงพอ เพื่ออุทิศบุญกุศลให้กับผู้ที่วายชนม์จากไป

ด้วยความดีด้วยบารมีด้วยปลีแข็งลำแข็งในการประพฤติการปฏิบัติของเราเองนั้น การประพฤติปฏิบัติธรรมต้องเป็นไปเพื่อพระนิพพาน ไม่ใช่เป็นไปเพื่อตัวเพื่อตน ต้องพากันรู้พากันเข้าใจ ในการประพฤติในการปฏิบัติ
